

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom pod pogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2946 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček računa.
Ljubljana 15.179
Telefon št. 2549

Duoboj med rimskim in vzhodnim paktom v Ženevi

Male države se uspešno branijo

Brez predhodnega podpisa vzhodnega pakta male države ne pristopijo k rimskim pogodbam o Podonavju - Razgovor Jevtič-Litvinov - Govorice o tistem sporazumu med Rusijo in MZ in BZ

Ženeva, 19. januarja.

Posebno poročilo »Ponedelj. Slovenec«

Sedanje zasedanje Zveze narodov je od začetka izgledalo nezanimivo. Vsi so mislili, da bo treba rešiti samo posaarsko vprašanje in se nekoliko popečiti z madjarskim odgovorom na obtožbo glede soodgovornosti pri marsejskem atentatu. Že dejstvo samo, da jugoslovanski ministrski predsednik Jevtič ni maral spremljati svojih dveh tovarišev od Male zveze, s katerimi se je sestal v Ljubljani, in se je rajši vrnil nazaj v Belgrad, je bil dokaz, da se v Ženevi ne bo zgodilo ničesar usodnega za Podonavje. Toda nenadoma se je raznesla po Ženevi vest, da se je začela nova zelo obsežna diplomatska akcija pod vodstvom Francije. Male zveze, Balkanskega sporazuma in Rusije in da je prisotnost jugoslovanskega predsednika vlade neobhodno potrebna. Iz Ženeve so šli dolgi brzojavi v jugoslovansko prestolnico, vršili so se dolgi telefonski razgovori in posledica vsega tega je bila, da se je predsednik vlade g. Bogoljub Jevtič odločil, da kljub zaposlenosti takoj odpotuje v Ženevo, kjer je njegova prisotnost postala potrebna.

Kaj se je zgodilo?

Kaj se je zgodilo? Zgodilo se je to, da je turški zunanji minister Tefvik Ruždi Arras zelo ostro nastopil tako pri Lavalu, kakor pri dr. Benešu in Titulescu proti prenašljenosti, s katero se obravnava vprašanje pristopa držav Male zveze k rimskim sporazumom, ki sta jih podpisala Mussolini in Laval. Ruždi Arras je dejal, da je v tem pogledu sodelovanje držav Balkanskega sporazuma neobhodno potrebno in da je izključeno, da bi se recimo Českoslovaška navduševala za rimske sporazume, predno se ni posvetovala z državami Balkanske zveze o njihovem načinu uresničenja. Pri francoskem zunanjem ministru Lavalu pa je Turčija izrazila svoj strah, da se morda na tihem vendarle ne obnavlja pakt štirih velesil in da naj v tem pogledu Francija jasno pove, kaj ji je ljubše, ali da nadaljuje svoj pot v tem pravcu, ali pa da ostane zvesta svojim starim zavezništvi. Ravno tako se je opazila tudi velika delavnost ruskega zunanjega ministra Litvinova, ki je imel dva viharja razgovora z Lavalom, ki mu je očital v oči, da je opustil svojo zamisel vzhodnega pakta ter začel z Italijo mešetariti o obnovitvi pakta štirih velesil, ki ga Rusija ne more sprejeti. Ta koncentrirana ofenziva Turčije in Rusije je imela za posledico, da so se pogajanja razširila in poglobila in da je postala prisotnost jugoslovanskega predsednika vlade neizbežna.

Po prihodu g. Jevtiča

Takoj po Jevtičevem prihodu v Ženevo so se diplomatični razgovori nadaljevali. Najprej so se sestali državniki Male zveze in Balkanskega sporazuma in po daljšem prerekanju je bilo sklenjeno z večino glasov, da bodo te države zahteve od Francije, naj na vsak način vztraja pri zaključitvi vzhodnega pakta z Rusijo in naj se ne pusti od rimskih sporazumov potisniti na tih, ki vodi do Mussolinijevega pakta štirih velesil. Zastopniki Male zveze in Balkanskega sporazuma so Lavalu stavili neke vrste ultimati, naj vzhodni pakt zaključi še pred svojim potovanjem v London, da bodo na ta način odpadle vse mogoče intrige, ki bi se lahko na londonske razgovore navezale. Male države namreč ne morejo sprejeti misli, da bi se med seboj združile velesile in enostavno začele diktirati po Evropi.

Laval se je vdal

Laval se je slednjič vdal in je državniki Male zveze in Balkanskega sporazuma danes dopoldne tudi izrečno obljubil, da bo njihove želje upošteval in da je v zopetnem povabilu, ki ga je poslal Nemčiji, naj se pridruži vzhodnemu paktu, izrečno poudaril, da bo Francija priznala Nemčiji enakopravnost v oboroževanju samo pod pogojem, če se vrne nazaj v Zvezo narodov in če se priključi vzhodnemu paktu.

Položaj je danes torej takšen, da so koristni sporazumi, ki sta jih podpisala Mussolini in Laval v Rimu, splošno priznane tudi od malih držav v srednji in južni vzhodni Evropi, toda le pod pogojem, ako se istočasno uresniči tudi zamisel vzhodnega pakta.

Prilisk Rusije

Toda na pritisk sovjetske Rusije so države Male zveze in Balkanskega sporazuma šle še korak dalje, da na vsak način prisilijo Lavalu, da vztraja pri zaključitvi vzhodnega pakta. Zanimivo in za vso Ženevo senzacionalno je bilo, ko se je razširila vest o sestanku med jugoslovanskim predsednikom vlade Jevtičem in komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim. Sestanek je pripravil turški zunanji minister Tefvik Ruždi Arras. Razgovor je bil neobičajno dolg. O njem se v javnosti ni mnogo izvedelo. Znan je le toliko, da je Litvinov obljubil Jugoslaviji sklenitev trgovinske pogodbe in slovesno obljubo, da bo sovjetska Rusija opustila vsako komunistično propagando v Jugoslaviji. Takoj po tem sestanku

Dve važni izjavi

o bližnji sklenitvi vzhodnega pakta z Rusijo

Ženeva, 20. jan. c. Francoski zunanji minister Laval je danes ob desetih dopoldne odpotoval iz Ženeve. Pred svojim odhodom je sprejel ženevskega dopisnika moskovskih »Izvestij« in mu dal sledečo izjavo:

Laval: »Klub vsem težavam«

Klic za ohranitev evropskega miru je povsod tako močan, da naša politika ne more iti preko tega. Ves svet zahteva od nas dejanj, da to politiko miru privedemo na varno in stalno podlago. Dozdaj smo izdelali že mnogo predlogov za organizacijo miru in prepričan sem, da bodo ti predlogi kmalu našli popolno uresničenje svojih namer. Najvažnejše mednarodno politično dejanje zadnjega leta je bil pristop sovjetske Rusije k Zvezi narodov. S tem se je zvezna republika k Zvezi izrazila za to, da hoče dejansko sodelovati pri pomirjenju Evrope. Mi smo to voljo sodelovanja z velikim veseljem sprejeli in smo takoj pristopili k delu. To delo je obsežno in pogojanjih za sklenitev vzhodnega pakta. Priznati moram, da sem v ministru Litvinovu našel iskrenega sodelavca. Prav kmalu sva lahko zaključila formalno obvezo v tem smislu, po kateri se obvezujemo, da hočeva privedti pogajanja za vzhodni pakt vključ vsem težavam do ugodnega zaključka.

Takoj nato je romunski zunanji minister Titulescu sprejel istega sovjetskega časnika in mu dal sledečo izjavo:

Titulescu: »Moramo doseči«

Države Male zveze, države Balkanskega sporazuma in politika zveznega zavezništva s Francijo so danes najmočnejše ogrode za politiko miru v Evropi. Ker je Romunija tesno zvezana v politiki prijateljstva s sovjetsko Rusijo in ker je Francija sklenila trdno zavezništvo s sovjetsko Rusijo, predstavlja tako naš blok v Evropi najmočnejšo po-

so se zopet znašli na skupni seji državniki Male zveze in Balkanskega sporazuma ter so sklenili, tako vsaj gre govorica po vsej Ženevi, da pristanejo na tihi sporazum z Rusijo na sledeči podlagi:

Tihi sporazum med državami Male zveze in Balkanske zveze

Države Male zveze in Balkanskega sporazuma, torej Jugoslavija, Českoslovaška, Romunija, Grčija in Turčija, na eni in sovjetska Rusija na drugi strani sklenejo, da ne bodo podpisale nobene mednarodne politične pogodbe brez pristanka druge stranke. Na ta način namreč je onemogočeno, da bi se Rusija vda la skušnjavi, da se pridruži paktu velesil, ki bi ga posebno Italija in Anglija rade razširile tudi na Rusijo in Poljsko, na drugi strani pa si je tudi Rusija zavarovala hrbet, ker male države ne bodo podpisale rimskih sporazumov, razen če se istočasno ne podpiše tudi vzhodni pakt, ki ga Rusija potrebuje.

Smer bodočih pogajanj

Po nocojšnjih vesteh izgleda položaj torej prilično tako-le: Najprej se bodo zaključila s pogodbo francosko-ruska pogajanja, ki bodo tvorila jedro vzhodnega pakta. Nato pridejo na dnevni red pogajanja za izvršitev rimskih sporazumov v Podonavju, nato ratifikacija italijansko-francoskega kolonialnega sporazuma in končno, kot krona vsega mirovnega dela, še francosko-nemški sporazum. To je delovni načrt za prihodnje tedne.

Nocoj se bo jugoslovanski zunanji minister vrnil nazaj v Jugoslavijo. J. V.

Zmaga malih

Ženevski dopisnik »Intransigeant« sporoča svojemu listu, da so te izjave danes vzbudile silno pozornost v Ženevi. Zelo je bilo opazeno, da se je Titulescu izjavil za važnost zavezništva s sovjetsko Rusijo, dočim je rimski sporazum med Francijo in Italijo spregledal. Isti dopisnik sporoča, da se je za nadaljnje delo mednarodne pomiritve sklenilo ubrati sledečo pot. Italija se je zadnji čas že večkrat izjavila in z rimskimi sporazumi tudi obvezala, da ne bo z avanturami motila rednega razvoja v srednji Evropi. Zato bo sedaj možno mirno pristopiti k tako zvani »znanstveni« organizaciji srednje Evrope. Takoj nato se bo pristopilo k zaključnim pogajanjem za vzhodni pakt, ki bo sklenjen z Nemčijo in Poljsko ali pa tudi brez njiju. Na noben način se ne bo dopustilo, da bi se začela debata o razorožitvi prej,

Po plebiscitu Plebiscite povsod

Ključasto gibanje v Belgiji, v Gdansk in v Avstriji

München, 20. jan. TG. Pričakovali so, da bo Nemčija po zmagi v Posaarju sicer opustila vsako nadaljnje rovarjenje na francoski meji, toda da bo v istem hipu začela delati težave na drugih območjih nemške države. Ta domneva se je tudi uresničila. Iz Belgije poročajo namreč, da se belgijske oblasti že pritožujejo nad velikim razmahom narodnosocialistične propagande v okrajih Eupen in Malmedy. Na stotine ključastih križev je bilo zadnje noči nalepljenih po hišah in po drevoredih v Eupenu, nad Malmedyjem pa je jadrlo tudi na stotine balončkov s hitlerjevskimi napisi in s ključastimi križi. Drugod so našli na ulicah neštevilne majhne letake z napisi: »Nemci, ne pozabite nas! Na več krajih je prišlo tudi do javnih nastopov, ko je ljudstvo zahtevalo plebiscit in vrnitev vsr ga tega ozemlja Nemčiji. Polcija je morala poseči vmes in je aretirala številne demonstrante.

Podobne vesti prihajajo tudi z danske meje, predvsem pa iz Gdanskega, kjer se silno širi propaganda, naj plebiscit odloči, kam naj to mesto pripade. Plebiscit je sploh postal geslo narodnosocialistične propagande po raznih krajih, ki so bili po mirovni pogodbi odcepljeni od prejšnje nemške države. Naravno je, da se bo narodni socializem sedaj z veliko vnetostjo vrgel tudi na to, naj se v Avstriji vrši notranji plebiscit, ki naj odloči o avstrijskem režimu.

Tudi v Avstriji

Ženeva, 20. jan. b. Tu so povzročile veliko iznenadenje uradne vesti z Dunaja, da se zadnje dni po saarskem plebiscitu opaža izredno močno gibanje in delovanje narodnih socialistov v Avstriji. Aktivnost narodnih socialistov prihaja najbolj do izraza v Gornji Avstriji, kjer so hitlerjevci poplavili skoraj vsa mesta in vasi v letaki, v katerih po-

Litvinov

G. Jevtič se je vrnil

Belgrad, 20. jan. m. Z današnjim jutranjim br-zovlakom, ki je imel eno uro zamude, se je vrnil v Belgrad ministrski predsednik in zunanji minister g. Bogoljub Jevtič s svojim kabinetnim šefom dr. Markovičem in kabinetnim tajnikom Kneževićem. Na železniški postaji ga je pozdravilo višje uradništvo zunanjega ministristva, naš dunajski poslanik Nastazijević ter njegova soproga in nekaj domačih časnika. Z vsemi se je predsednik vlade prisrčno rokoval, časnika pa je po pozdravu na njih vprašanje, da bi jim podal kako izjavo, dejal, da bo to storil morda že tekom današnjega dne, če pa ne danes, potem pa prihodnje dni.

Z istim vlakom se je vrnil z inspekcije tudi prometni minister ing. Vujič.

Beneš pojde v Rim

Pariz, 20. jan. AA. Današnji »Petit Parisien« priobčuje poročilo izpod peresa svojega ženevskega dopisnika Luciena Bourguessa o pravkar zaključenem zasedanju Sveta Društva narodov. Dopisnik naglašja, da so na konferenci med Lavalom, Litvinovim, dr. Benešem, Titulescuom, Maximosom in Arasom dosegli načelni sporazum o vseh prečih vprašanjih. Hkratu so sklenili, naj se nadaljna pogajanja vrše diplomatskim potom. Načelni sporazum in bodoča pogajanja bodo veljala vzhodnemu paktu in sklenitvi posebnega sredozemskega pakta. Verjetno je, da se bo o teh vprašanjih vršila še posebna konferenca.

V nadaljnjem svojem poročilu pravi Bourguess, da bo dr. Beneš po vsej priliki v kratkem obiskal italijansko prestolnico. Českoslovaški zunanji minister je imel včeraj sestanek z italijanskim delegatom Alcisiem. Za ta sestanek je vladalo v ženevskih krogih veliko zanimanje. Poučeni krogi mislijo, da sta se razgovarjala o potovanjih českoslovaškega zunanjega ministra v Rim.

Nemčija podpiši vzhodni pakt!

Pariz, 20. jan. AA. Današnji listi sestavljajo bilanco pravkar zaključenega zasedanja Sveta Zveze narodov. V prvi vrsti poudarjajo svoje zadovoljstvo z mirno rešitvijo posaarskega vprašanja. Neki listi poročajo tudi o ugodnem razvoju pogajanj za vzhodni pakt.

»Echo de Paris« misli, da je Laval včeraj že prejel neke načelne obveze glede vzhodnega pakta. Francija, pravi »Echo de Paris«, bo sklenila vzhodni pakt tudi brez Nemčije, če ga bo ta odklanjala. Dokler pa Nemčija tega pakta ne sprejme, bo Francija odklanjala pogajanja z Berlinom o razorožitvi. Vse kaže, da je Laval o tem obvestil poljskega zunanjega ministra Becka.

preden ne bi Nemčija pristala na vzhodni pakt ali pa proti njemu. Šele nato se bo videlo, ali se Nemčiji pošlje vabilo, da naj sodeluje pri razorožitveni konferenci, ali ne. Nemčiji se bo priznala enakopravnost, če se prej v istemu paktu zaveže, da ji gre res za miren razvoj evropske politike.

Vse preloženo V Ženevi niso nič končno uredili

Cudno stališče Avstrije glede Habsburžanov

Praga, 20. jan. b. »Prager Tagblatt« poroča iz Ženeve, da tudi pogajanja za tako imenovani »pakt o nevmešavanju«, ki sta ga pripravila skupno Mussolini in Laval Avstriji in njenim sosedam, niso nikamor napredovala. Vse je preloženo na poznejšo dobo in sicer po obisku francoskega zunanjega ministra Lavalu v Londonu. Pogajanja pa niso uspela vsled čudnega zadržanja avstrijskega zunanjega ministra barona Berger-Waldenega, ki se je ves čas trdovratno upiral temu, da bi vprašanje vzpostavitev Habsburžanov v Avstriji smatrali kot mednarodno vprašanje, torej ne kot priložnost za vmešavanje v avstrijske notranje razmere. Italijanski delegat baron Aloisi je avstrijskega ministra v tem ves čas pogajanj podpiral. (Brave naših listov se bodo spominjali, da je na konferenci Male zveze v Ljubljani, dne 11. januarja poročevalce »Slovenec« stavil gg. Titulescu in dr. Beneš vprašanje glede vzpostavitve Habsburžanov in pakta o nevmešavanju. Oba ministra sta takrat kategorično izjavila, da je habsburško vprašanje mednarodno vprašanje in da države Ma-

le zveze niti katerikoli drugi, ki so jim mednarodne pogodbe svete, nikoli ne bodo in ne smejo pristati na to, da bi mednarodno vprašanje ponizale na izključno notranje zadevo Avstrije, v katero bi se po podpisu pakta o nevmešavanju nikdo več ne mogel vtiikati. Torej je vendar le res, da bo ta stavili v Rimu skovani pakt o nevmešavanju zahteval še veliko načelnih pojasnitev, preden bo tako čist in čeden, da ga bomo mogli z varno roko podpisati. Op. ured.)

Poljska odklanja vzhodni pakt

Ženeva, 20. januarja. TG. Poljski zunanji minister Beck je odpotoval domov iz »zdravstvenih« razlogov. Prej pa je še jasno povedal francoskemu zunanjemu ministru Lavalu, da Poljska ne bo pristopila k vzhodnemu paktu, dokler bo vseboval obveznost o medsebojni pomoči. Poljska se bo zavzemala mnogo bolj le za rimske sporazume, ki po njenem mnenju bolj koristijo svetlovnemu miru, kot pa francosko-ruska zamisel o vzhodnem paktu.

Reka - madjarska luka

Rim, 20. jan. AA. Uradni list objavlja zakon-ki dekret od 13. decembra 1934. Dekret se nanaša na italijansko-madjarsko konvencijo o pospeševanju tranzitnega prometa v reškem pristanišču. Madjarsko blago bo uživalo iste ugodnosti kakor italijansko. Reka postane pristanišče za trgovinsko mornarico Madjarske. Italija prepusti Madjarski posebna skladišča in carinske urade. Posebna komisija italijanskih in madjarskih strokovnjakov bo proučila nadaljnje možnosti tega prometa. Semkaj spada v prvi vrsti nova železniška služba med obojema državama.

Vojna v Južni Ameriki

Paragvaj je zasedel Granchaco

Asuncion, 20. jan. TG. Vojno ministvo je izdalo uradno poročilo, da so paragvajski čete sedaj zasedle vso sporno ozemlje v Gran Chacu. Paragvajske čete namreč so dosegle reko Parapiti, ki tvori narodnostno mejo med Paragvajem in Bolivijo.

Ako ta vest odgovarja resnici, so vsa posredovanja Zveze narodov prišla že prepozno in je svet posavljen pred golovca dejstva. Parapiti teče kakih 150 km nad ozemljem Villa Montes, kjer se naha-

jajo petrolejski viri, zaradi katerih je prav za prav vzplamtel vojna med Bolivijo in Paragvajem. Okrog tega ozemlja so se tudi vedno vršili najbolj srditi boji. Ker paragvajsko uradno poročilo še ne pravi, da so čete zasedle mesto Villa Montes, je verjetno, da vojna še ni končana in da stojimo pred zadnjo odločilno bitko, ker je očividno Villa Montes sedaj že od treh strani obkrožena. Se, ko bo Paragvaj zasedel tudi petrolejska ložišča, se bo lahko reklo, da je dosegel svoj bojni cilj.

Strašno zrcalo naše kulture

Narodi, ki v Evropi izumirajo

Najhujše je nazadovala Čehoslovaška, najmanj Romuni

Pariz, 20. jan. TG. Tukaj se je snoči vrnila izredno zanimiva seja akademije za socialne in moralne vede, na kateri so obravnavali vprašanje izumiranja Evrope na podlagi uradnih statistik, ki jih je izdala Zveza narodov.

Iz gradiva, ki je ležal pred akademijo, sledi, da je prebivalstvo skoraj vseh evropskih narodov nazadovalo. Tako je leta 1922 Romunija imela še 36,5 porodov na 10.000 prebivalcev, Poljska je s 35,5 stala na drugem mestu, Italija s 30,8 na tretjem, Madžarska z 29,4 na četrtem, Čehoslovaška z 28 na petem mestu. Vse te države, znane po rodovitnosti svojega prebivalstva, so v roku zadnjih 12 let vidno nazadovale. Romunija je padla na 35,5, Poljska na 28,7, Italija na 23,8, Madžarska na 23,4, Čehoslovaška na 21.

Kako mora izgledati naše slovenske narodit, ki so znani po svoji rodovitnosti? Nemčija je imela leta 1922 kolikšen 22,6, Avstrija je prišla za njo z 21,1, nato je sledila Anglija s svojimi 20,9, za njo Belgija z 20,4, Švedska z 19,5, Francija z 19,3 in končno Švica z 18,6 porodi na

10.000 prebivalcev. Slika se je v zadnjih 12 letih strašno spremenila tudi pri teh priznanih nerodovitnih narodih. Nemčija se je pogreznila na 15,1, Avstrija na 15,2, Anglija na 15,3, Belgija na 17,6, Švedska na 14,5, Francija na 17,2, Švica na 16,7, tako, da se nahajajo na zadnjih mestih nerodovitnih narodov sedaj Anglija, Avstrija, Nemčija in Švedska.

Med vsemi je najbolj strahotno padla rodovitnost v Nemčiji (za 32%), nato v Avstriji (za 28%) in na Švedskem, ki ji sledi po skoku navzdol Čehoslovaška (za 25%), Anglija (za 24%), Italija (za 22,7), Madžarska (za 21,7), Poljska (za 19,1), Belgija (za 13,7), Francija (za 10,8%), Romunija (za 1,6%).

Na žalost akademija ni imela na razpolago točnih statističnih podatkov o položaju Jugoslavije, Grčije, Bolgarije, Španije, Portugalske in drugih manjših držav. Toda gornja slika je tudi brez teh strahotno žalostna, ker dokazuje, kako evropski narodi propadajo in izumirajo.

Položaj našega delavstva

Belgrad, 20. jan. m. Anketa o položaju našega delavstva je danes nadaljevala svoje delo v prostorih tujkajne Delavske zbornice ter je sprejela vse resolucije, izdelane od komisij, ki so bile izvoljene za proučevanje vprašanja, podanega v večernejih dopoldanskih referatih. Najprej je bila sprejeta resolucija o davčni preobremenitvi delavstva in nameščenstva. Resolucija poudarja, da je davčna obremenitev delavstva res prevelika, da radi tega anketa o položaju našega delavstva apelira na vse merodajne kroge, da ukrepe vse potrebno, da bi se leta spravila v sklad s prejšnjimi delavstva in ostalega javnega nameščenstva. Prav tako naproša resolucija vse merodajne kroge, da naj poskrbe, da se bodo pravilno tolnačili razni davčni zakoni. Naslednja resolucija je bila prav tako sprejeta soglasno in se je tikala vprašanja minimalnih mezd delavstva in javnega nameščenstva. Resolucija pletira za donošenje zakona o pobijanju nelegalne konkurence in zlorab, ki se dogajajo pri določanju minimalnih plač v gotovini gospodarskih panogah. Resolucija nadalje konstatira, da je več delavskih skupin, katerih minimalni prejemki so padli preizkušni, tako, da sedaj predavljajo pravo katastrofo za delavstvo in njih družine. Ker se s slabljenjem konsuma sposobnosti likovnih delavskih plašt samo še bolj pojačuje gospodarska kriza ter še bolj otežuje možnost gospodarskega dviga, je potrebna v tem pogledu javna intervencija, ker se ponekod ustvarja tudi nelegalna konkurenca. Da bi se temu zlu odpravilo, poudarja resolucija potrebo, naj se postavijo v ta namen posebni odbori za pobijanje nelegalne konkurence, tako v ministstvu za socialno politiko in narodno zdravje kakor tudi pri vseh bankah upravnih. Ti odbori naj bodo sestavljeni iz enakega števila delavcev in delodajalcev kakor tudi od strokovnih in nezainteresiranih oseb in to po predlogu pristojnih delavskih zbornic. Ti odbori naj bi proučevali stanje delavskih mezd ter ugotavljali,

za katero gospodarsko skupino ali panogo naj se predpiše minimalne meze in njih višina za delavce, delavice in mladino. Sklepe teh odborov naj bi overoval ban, končno pa s posebnim odlokom minister za socialno politiko in narodno zdravje. Za izvrševanje teh odredb naj bi se poskrbele izvršne oblasti. Tem zakonom naj bi se tudi predpisale potrebne sankcije.

Po sprejetju resolucije o minimalnih mezdah se je prešlo na pretes resolucije o nezaposlenosti. V tej se naglašja, da dosedanja manjša javna dela v tem pogledu niso dosti nudila. Prav tako niso rodile zadovoljivih rezultatov glede podpiranja nezaposlenosti. Resolucija predlaga, naj se redne podpore povečajo na 20 tednov ter da se naj delavskim zbornicam da v ta namen tudi sredstva, ki se zbirajo za javna dela. Resolucija tudi poudarja, da je za podpiranje nezaposlenosti potrebno pri nas okoli 200 milijonov letno. Anketa smatra tudi za potrebno, da bi se obstoječe odmere prispevkov za borze dela razširile tudi na železniško zakonodajo. V resoluciji se končno naglašja ter opozarja vse merodajne kroge, da je vprašanje brezposelnosti v Jugoslaviji postalo najvažnejše socialni problem, za katerega pravično rešitev bo treba resno skrbeti. Zato je o resoluciji govorilo še več govornikov, naker je bila anketa zaključena. Vse sprejete resolucije bodo prihodnje dni odposlane na merodajna mesta, predvsem ministru za socialno politiko in narodno zdravje.

— Pri toščici, protinu in sladkosečnosti izboljša naravna »Franz-Josef« grenčica delovanje želodca in črev in vztrajno pospešuje prebavo Raziskovalci na polju zdravilstva o prebavih zagotavljajo, da so dosegli s »Franz-Josef« vodo sijajne uspehe.

Dr. Artuković dospel

Herecnovi, 20. jan. b. Danes ob 12.40 je priplula semkaj ladja vojne mornarice »Spasilac«, na kateri so pripeljali v močni straži Dr. Artukovića, ki je vmešan v delovanje jugoslovanskih emigrantov in ki je prelelo zimo organiziral v Liki vstajo. Popoldne ob 4 so ga v spremstvu močne straže prepeljali v zapore državnega sodišča za zaščito države v Belgradu. Na ladji »Spasilac« pa so istočasno pripeljali tudi avtomobil, v katerem je bil pokojni vitezki kralj umorjen, in pa divan, na katerem je izlilnil v marsejski prefekturi.

Belgraiske vesti

Belgrad, 20. jan. m. Z večernim vlakom je prišel semkaj g. dr. Mehmed Spaho, bivši predsednik bivše jugoslovanske muslimanske stranke. G. Spaho bo ostal v Belgradu nekoliko dni.

Belgrad, 20. jan. m. V tujkajnih političnih krogih je zbudilo veliko zanimanje dejstvo, da je bila v Ljubljani razveljavljena nevtralna lista za nadomestne senatorske volitve G. Frana Zebota iz Maribora, ter se je mnogo komentirala utemeljitev razveljavljanja njegove liste, ki jo je priobčil nedeljski »Slovenec«.

Belgrad, 20. jan. m. Večraj je zadela tukajšnjega grškega poslanika na našem dvoru g. Melasa težka družinska nesreča. Po par dnevih bolehanja mu je umrla 18letna hčerka Nadija. Pogreb hčerke grškega poslanika se bo vršil v Atenah, kamor bo prepeljana truplo 23. t. m. iz Belgrada.

Belgrad, 20. jan. m. Glavni akcijski odbor mladine JNS je na svoji plenarni seji 18. t. m. po daljših razpravah o destruktivnem delu posameznih članov odbora sprejel sklep, da se izključijo iz vrst mladine JNS Branko N. Uzunović, Miloš Vidaković, Marko Ilić in Zoran Stojanović.

Dubrovnik, 20. jan. b. Po močni burji, ki je divjala tukaj tri dni, je danes pričelo snežiti ob 10 dopoldne. Kmalu so bile bele vse strehe. Temperatura je nato nekoliko padla in sneg je ponehal. Toda že ob treh popoldne je pričelo ponovno snežiti.

Zagreb, 20. jan. b. Danes je imel industrijski odsek zagrebaške Zbornice za TOI svojo sejo, na kateri je med drugim sklenil, da industrijski odsek z ozirom na položaj, ki je nastal na zadnjem zborovanju Centrale industrijskih korporacij, napove svoj izstop iz članstva te centrale.

Lepa prireditve v Unionu

Ljubljana, 20. jan.

Društvo za varstvo deklet, ki vzdržuje kolodvorski misijon v Ljubljani, je priredilo danes popoldne krasno uspele prireditve, ki se je udeležila polna dvorana občinstva, pa tudi galerija je bila nabito polno zasedena. Prireditve je postalil s svojim obiskom prevz. škof dr. Rožman, kateremu je občinstvo ob prihodu priredilo priščne ovacije. Prireditve se je udeležilo tudi več drugih katoliških odličnikov in javnih delavcev. Čisti dobiček prireditve je namenjen vzdrževanju kolodvorskega misijona v Ljubljani. Občinstvo je s svojim številnim obiskom dokazalo, kako zelo zna ceniti blagodejno delo tega društva.

Prireditve se je začela z ljubko deklamacijo »Blagim sreem«, ki jo je zložil p. Krizostom, deklamiral pa mladi križar Anton Ogrin. Nastop pogumnega dekca je izval mnogo odobravanja. Umetniški nastop prireditve pomenja nastop pevskega društva »Ljubljana«, ki je nastopilo s celotnim zelo številnim mešanim zborom pod vodstvom dr. Antona Dolnarja. Zapelo je tri pesmi, in sicer: Brnobičev »Na poljanje, Ferjančičev »Planinarico«, moški zbor pa je zapel slovaško narodno »Pasel Janko tri volje. Dvrseno izvajanje teh pesmi je zelo popolno priznanje občinstva. Pri drugi pesmi je odlično sodelovala solistka gđ. Kristanova, pri tretji pa s polnim umetniškim čuvstvom in veliko pevsko tehniko gđ. Štefka Korenčanova.

Društvena tajnica gđ. Anica Lebarjeva je imela nato obširen govor na temo: Kdo smo in kaj hočemo. Povdarila je v glavnem: Socialno-karitativno varstveno društvo smo in hočemo pomagati dekletom v vsakem položaju. Odkar je postala Ljubljana važna križišče in se je v Sloveniji pričel vedno bolj pojavljati pogubonosni beg z rodne grude v mesta, je začelo tudi v Ljubljano prihajati vedno več deklet. Res da so v Ljubljani nekateri domovi za služkinje, pa do teh ne

priidejo vsa došla dekleta in tudi stanovske in strokovne organizacije ne zajamejo vseh. Po zglede drugih držav in mest je v Ljubljani nastal kolodvorski misijon, to je pričakovanje in sprejemanje deklet, ki prihajajo v Ljubljano ter dobivajo tam navodila in nasvete za bivanje v mestu ali za nadaljnje potovanje. Kolodvorski misijon je pričel poslovati 1. aprila 1932 in se je do danes nanj obrnilo že nad 10.000 deklet, žena, otrok, mož, družin iz Slovenije, Jugoslavije in iz inozemstva. Delo kolodvorskega misijona je zelo blagodejno za dekleta. Ina tudi malo zavetišče v Kotnikovi ulici. Širša skrb za dekleta je zahtevala ustanovitev »Društva za varstvo deklet«, ki je bilo ustanovljeno 8. marca 1933. Gre za duše. Pot dobrega Pastirja naj bi bila tudi naša pot. Varovati dobre ovce, usmeriti one, ki so zgrešile, poiskati one, ki so se izgubile, ki jih je trnje ranilo! Naj bi bila pot dobrega Pastirja v resnici tudi naša pot.

Lepim izvajanjem govornice je pritrjevala vsa dvorana.

Stedila je cela vrsta ljubkih otroških nastopov, deloma po narodnih motivih, deloma po tekstu p. Krizostoma Sekovaniča in glasi bi p. Franceta Ačka. Otroci, ki so tvorili zbor več kot 200 grl, so ljubko peli, godli in igrali. Otroški zbor je vodil p. Krizostom, ob klavirju pa jih je spremljal p. Ačko. Poleg zbora moramo omeniti ljubke pantomimčne nastupe 14 dečkov, ki so ponazorjevali tekste pesmi, dalje dekca Antona Ogrina, ki je s lepim glasom pel solo-točke, malega harmonikarja Perparja Viktorja in Jezuščka — Tončka Polokarjevo. Velik del otrok je imel obleko križarjev in klare, drugi pa vsaj trakove. Otroški nastop je občinstvu zelo imponiral ter je bil deležen velikega navdušenja. Nekatere točke so morali križarji ponavljati.

S to lepo prireditvijo je »Društvo za varstvo deklet« doseglo lep moralen in, upajmo, tudi gnoten uspeh ter je za svoje cilje zainteresiral tudi širšo javnost.

Zborovanje hišnih posestnikov

Z občnega zbora hišnih posestnikov v Mariboru

Maribor, 20. jan.

Danes dopoldne so se zbrali hišni posestniki mariborski v veliki dvorani hotela »Orel« k občnemu zboru svoje stanovske organizacije. Udeležba društvenih članov je bila izredna, prav tako je bilo tudi živahno zanimanje, s katerim so spremljali potek zborovanja ter posegali v debato s svojimi stvarnimi predlogi. Zborovanje je vodil predsednik Otmar Meglič, poročali so nadalje blaginjak Maks Merčun in tajnik dr. Vilko Marin. Iz obširnih poročil, med katerimi je bilo zlasti tajniško izčrpano podano, je bila razvidna zanimiva slika o velikem delu, ki ga vrši organizacija za svoje člane. Govorilo je Društvo hišnih posestnikov v Mariboru eno najagilnejših, kadar je treba zastopati interese članstva. Izmed številnih intervencij in predlogov, ki jih je društvo v preteklem poslovnem letu vložilo pri raznih oblastvenih instancah, navajamo samo naslednje: Pri vladnem komisarju mestne hranilnice je posredovalo, naj bi se zmanjšala napestost med obrestmi za vloge in za posojila. Društvo pripravlja velikopotezno akcijo, da bo intervencija uspeša. Doseglo je nadalje, da občina ne izterjuje parcelne davčine od onih, ki so se pritožili ter njihove pritožbe še niso rešene. — Izrazilo je zahtevo, da se izprazni mesto v občinskem svetu zasede z odbornikom društva. — Važna pridobitev je koncesija za posredovanja pri kupoprodaji nepremičnin, ki jo je društvo s prejšnjimi žrtvami dobilo. Člani in hišni posestniki v Mariboru imajo sedaj priložnost, da se za zmerno odškodnino poslužujejo strogo solidno poslujoče lastne posredovalnice in imajo pri tem zadoščenje, da bo prebitek, ki ga poslovalnica doseže, namenjen njim samim v prid, ker se zbira v fondu za postavitev društvenega doma. — Važno oporo imajo člani v društvu, kadar gre za davčne zadeve. V posebnih okoliščinah opozarja društvo člane o vseh tekočih davčnih predpisih, sesavlja prizive in prijave itd. Lani se

je društvo zelo iniciativno udeleževalo na občnem zboru Podzveze in Zveze v Ljubljani, na katerih je imel predsednik Meglič pozornost vzbujajoče reference. Zelo se je zavzelo za članstvo, ko je občina razširila obveznost hišnih posestnikov pri napravi hodnikov. Zahtevalo je tudi znižanje občinskih davčin od 23 na 16%, znižanje občinskih zamudnih obresti od 8 na 6%, izvanredno delo pa je izvršilo s organizacijo zbiranja prispevkov med hišnimi posestniki za Pomožno akcijo. Člani so se polnoštevilno odzvali pozivu društva ter so zbrali nad 30.000 Din. Tudi letos bo društvo sodelovalo pri Pomožni akciji. — V letu 1934. je imelo društvo 832 članov, za 25 več, kakor 1933. — Blaginjsko poročilo navaja 45.789 Din dohodkov in toliko izdatkov. Premoženje društva znaša 100.000 Din. Članarina za leto 1935. ostane ista. Tudi odbor je ostal isti, kakor lani.

Pri slučajnostih je predložil predsednik Meglič sedem točk, v katerih je kritično obravnaval občinsko politiko: Predlaga znižanje hišne davčine na 17%, znižanje občinske doklade na drž. davke na 40%, obrestna mera Mestne hranilnice na hipotekarna posojila naj se zniža od 10 na 7%, davčina na nezazidane parcele naj se obravnava v zvezi z zavrnitvami zadevnih pritožb po banki upravi, dimnikarska tarifa naj se minimalizira in maksimira in dimnikarski okoliski naj se ukinejo, občinski svet naj se izpolni z zastopniki Društva hišnih posestnikov; nadalje je kritiziral občinsko gospodarstvo v zvezi s proračunom ter nastopil proti gospodarski politiki mestnih podjetij. Posebno pozornost je vzbujal s svojimi izjavami o osebni izdatki občine, ki so se v novem proračunu znatno zvišali. — Tajnik dr. Marin je predložil, da se v spomenici zahteva od mestne občine prenestitev veseličnega prostora Mariborskega tedna na periferijo, ker ne spada v sredino mesta. — S tem je bil dnevi red občnega zbora izčrpan in ga je predsednik zaključil.

Strašna družinska nesreča v Banatu

Iz Velike Kikinde v Banatu poročajo o strašni družinski nesreči, ki se je pripetila v vasi Jazovo. Tam je živel 30letni kmet Nikola Horvat z ženo Katarino in s štiriiletno hčerko Elizabeto. Horvat je bil zelo reven in ni mogel kupovati drv za kurivo. Zato je peč kuril s suhimi kravjoki, s katerimi je prav dobro ogrel peč, tako, da je bila soba vedno topla. Zena Katarina je te dni posebn dobro naložila v peč, ker je bila hčerka bolna. Kmalu po večerji je Nikola opazil, da se v sobi kadi, ker je iz peči uhajal dim. Peč je bila namreč že močno obrabljena in je imela več špranj. Vendar pa Nikola temu ni posvetil kakšne pozornosti. Ko je zjutraj prišel neki človek po opravku

k Nikoli, je opazil, da so vrata še vedno zaklenjena, čemur se je čudil. Ker se na njegove kliče ni nihče javil, je zaslišal, da morda gre za kakšno nesrečo, ter je zalo skočil čez ograjo na dvorišče. Ko je odprl vrata, je le malo nanjkal, da ni še sam omedlel, zakaj iz sobe se je privilil gost oblak smrdečega dima. Čez nekaj časa se je vsa onemogla privlekla iz sobe Katarina z mrtvo hčerko v naročju, medtem ko je Nikola ležal na tleh. Takoj so prihiteli na pomoč sosede, toda Nikoli niso mogli več pomagati, ker je bil že mrtel, in končno je popoldne podlegla zastrupljenju s plinom še žena Katarina.

sledila prosta, prirčno se razvijajoča družabna zabava.

Ponesrečen smučar. Z večeršnjim popoldanskim vlakom je bil pripeljan v Ljubljano 21letni Franc Prečeren, vrtnarski pomočnik iz Radovljice št. 30, ki se je vadij za smučske tekme ter je s smučmi skočil v neki jarek brez snega. Pri padcu si je zlomil desno nogo v členku. Z glavnega kolodvora ga je v bolnišnico prepeljal reševalni avto.

Mariborski drobiž

Maribor, 20. januarja.

»Od zore do mraka« v gledališču. V gledališču je bil snoči slavnosten večer. Po daljšem premoru smo doživeli zopet krst izvrnega slovenskega dela in to še celo od domačega mariborskega avtorja. Gledališče je vzpizorilo delo mariborskega književnika, podžupana Rudolfa Golouha »Od zore do mraka«. V živalski basni je pisatelj žgoče orisal sedanost in njega zablode. Dosegel je pri občinstvu, ki je razumelo ostro satiro, popoln uspeh. Predstava je bila tudi režijsko in igraško na višku, gledališče pa je bilo zasedeno, kakor ob redkih prilikah. Avtorja so gledalci živahno pozdravljali ter je prejel tudi več vencev.

Občni zbor SSK Maratona. V ponedeljek, 21. januarja bo ob 20 v bufetu dvorane v Zadrugni gospodarski banki redni letni občni zbor SSK Maratona. Dolžnost vseh članov je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Prijatelji kluba iskreno vabljajo!

Smrtna kosa. Na Pobrežju je umrl na Aleksandrovi cesti 4 posestnik Franc Muster, star 79 let. Pogreb bo v ponedeljek ob 16 na pokopniško pokopališče. Naj počiva v miru, žalostim našim sožalje! Usoden sunek. 64letnega železniškega upokojenca Cidrha Jakoba je tovariš snoči pri odhodu iz kavarne na pragu nekoliko sunil. Cidrhi je padel, pa oblašal z zlomljeno nogo.

Verstva v Nemčiji

Protest. 40, katol. 20 milijonov

Berlin, 20. jan. b. Ministrstvo za propagando je izdalo nekaj številk o verstvih v Nemčiji, iz katerih posnemamo, da je bilo koncem leta 1934. v Nemčiji protestantov: 40.665.151, torej 62% vsega prebivalstva, katolčanov 21.172.087 ali 32,5% vsega prebivalstva, medtem ko pripada drugim različnim krščanskim veroizpovedim je 34.972 vernikov. Zidovo je bilo v začetku 1934 še pol milijona (499.632), a jih je ostala v Nemčiji konaj polovica te številke. Brez vsake vere jih je 2.437.053 ali skoraj 4% vsega prebivalstva. V glavnem se torej lahko reče, da je od 65 milijonov prebivalcev v Nemčiji 40 milijonov protestantov, 20 milijonov katolčanov, dva milijona brezvercev in kakih četr milijona židov.

Pravni študij v Nemčiji

Berlin, 20. jan. AA. DNB poroča: Prosvetni minister Rust je objavil glavne smernice bodočega študija na pravnih fakultetah v Nemčiji. Po tej izjavi bodo morali dijaki pravnih fakultet preživeti na vseučilišču najmanj šest semestrov. Dovoljena bosta še dva semestra za tiste, ki se ne bodo mogli pravčasno pripraviti na državne izpite. Prva dva semestra bosta posvečena temeljnim načelom pravne vede, glavni predmeti pa bodo osnove nacionalnega pojmovanja znanosti, splošna nemška zgodovina in razvoj nemškega naroda v predzgodovinski dobi, dalje načelni nauki o plemenih, o plemenskih moralah in o politični zgodovini nemškega naroda. Tretji, četrti in peti semester bodo posvečeni strogo strokovnopravnim predmetom. Šesti semester pa je namenjen praktičnemu delu, tako, da se bodo mogli dijaki kar moči primerno pripraviti na državne izpite. V tem semestru ne bo obvezne vpis posameznih predavanj, pač pa bo moral dijak opraviti seminarska dela. Minister poroča pravnikom, naj se svojemu študiju posveče z vso silo in naj študirajo predvsem na vseučiliših samih, dočim naj dosedanje repititorije v bodoče opuste. Hkratu jim priporoča, naj vsega študija ne opravijo na enem samem vseučilišču, temveč naj se napotijo tudi na druga vseučilišča. V tej zvezi imenuje v prvi vrsti vseučilišča v Kielu, Vratislavi in Königsbergu, kjer je zdaj najboljši pouk pravne vede na podlagi navedenih nacionalno političnih vidikov.

Varšava, 20. jan. c. Poljski komunisti so hoteli jutri priletni po vsej Poljski velike manifestacije za Ljenuina, Liebknechta in Roza Luxemburg. Policija je danes to izvedela in je vse voditelje poljskega komunizma aretirala. Zaprli so danes nad 150 vodij poljskih komunistov.

Od Soče čez Zilo

Tuaregi in Tibbuji

Zanimivosti iz življenja dveh saharjskih razbojniških plemen

Kraj, ki ne smemo pozabiti, da so slovenski

Černiše pri Gorici

Zdrave slovenske družine

Omejevanje rojstev je socialna in moralna bolezen, ki se kakor kuga razširja iz velikih mest, pred vsem iz Trsta, po vsej deželi.

Dne 11. januarja je bila pred tržaškimi kazenskim senatom obsojena 46 letna babica Ida Valenti, roj. Draher, iz Tržača (Monfalcone) na štiri leta in osem mesecev ječe, ker je z umetnim splavom povzročila smrt neke Marije Mattinassi, roj. Di Vico, katere je umrla 24. septembra 1934. Vrhu tega ne bo nikdar več smela opravljati svojega poklica. To je huda kazen, ki pa je še premila, če se pomisli, kako strašno zaradi tega trpi vsa bodočnost generacij. Ni brez vzroka Mussolini izdal klica, naj se Italijani ne branijo otrok.

V tem pogledu je primorska in goriška Slovenija precej na boljšem kakor so italijanski kraji. Vesaj do nedavna je bilo tako. Pred seboj imamo številke iz leta 1921. Te govore, da je med tisoč družinami bilo v Trstu 877 družin s 1-2 članoma, v Gorici 309, v Idriji 287, v Postojni 207, v Gra-

diški (furlanski del) 214. Med tisoč družinami pa je na pr. z osemimi člani v Trstu 20 družin, v Gorici 25, v Idriji 27, v Postojni 62, v Gradški 42.

Največ številnih družin je torej v Postojni. Tu je kar 105 družin po šest članov, 90 po sedem. Za Postojno je Idrija, kjer so najbolj številne družine s 3-5 člani, medtem ko so v Gorici in v Trstu navadno le majhne družine.

Na deželi pa je slika take:

Na Tolminskem je med tisoč družinami 140 družin s petimi člani, v kanalskih bratih 145, na Pivki 144, v Brdih in na Vipavskem 138, na Krnu 138. — Splošno pa kažejo te številke, da so najmočnejše družine na notranjem Krasu, na Pivki in v Gorah, medtem ko pada število otrok od severa proti jugu, od vzhoda na zahod, s hribov v nižino. V vsem tem se kaže vpliv mest, ki so leglo bele kuge, katere grozi tudi narodni sili ondočnih Slovencev.

O zadevi proseških fantov

emo dobili sledeče podrobno poročilo iz dobrih virov: Na Proseku so že od nekdaj bili dobri pevci, znani po vsem Trstu in po Krasu. Svetno in cerkveno petje je bilo na visku. Zadnje čase so imeli fantje med sabo nekaj aekset, ki je pel veliko število raznih tudi težkih zborov. Ob nedeljah so peli v ti ali oni gostilni in privabili marsikatero roga pivo in poslušavca. Italijanski funkcionarji niso navadno nič protestirali, ampak raje polu-še ali v Italiji kaj takega ne sliši kar tako. Fantje so se včasih tudi peljali na kakšen izlet in po slovenski navadi veselo prepevali. Podobno so se tudi nekoč nedeljo v oktobru peljali v vipavsko Gaberje. Ker je bila takrat vsa javnost pod vsem dogodka v Marseju, so zapeli tudi nekaj žalostink. Vse je ganljivo poslušalo lepo petje, le neki domači ovdah je šel tobit oblastom, češ, da so se peči pesmi proti Italiji in da je eden od pevcev imel hujšakski nagovor na prisotne. Skrajša se oblastva niso zmenila za ovadbo, ker se jim je zadeva zdela malenkostna in postopanje neoprotuno. Šele pozneje je ovadba dosegla namen. V nedeljo, dne 18. novembra so aretirali osem Prosečanov, enega Kontovelja in dva Barkovijana, ki so se bili udeležili omenjenega izleta. Zadrževali so jih dolgo časa. Alojzij Mihič s Proseka je obsojen na pet let konfinacije. Na dve leti konfinacije so obsojeni Anton Mihič, Jožef Škabar, Emilij Cibic in Viktor Bukavec, vsi s Proseka. Pod strogo policijsko nadzorstvo so postavljeni Anton Furlan, Lukša in Karel Pirjevec, vsi trije s Proseka. Kontoveljčan in dva Barkovijana so bili izpuščeni. Tisti, ki so pod policijskim nadzorstvom, ne smejo iti v nobeno družbo in na nobeno skupno delo, ne smejo pose- deti v gostilni, morajo biti zvečer že ob petih doma; ponoči pride orožnik pogledat k postelji, da se prepičati, ali so res doma.

V zvezi s to rečjo je bil klican pred izredno prefekturno komisijo za konfinacije tudi proseški župnik Josip Križman, znani glasbeni strokovnjak, ki poučuje cerkveni pevski zbor. Dasi ta nima nikake zveze z ono rečjo, so vendar tudi župnika o- višili pod policijsko nadzorstvo; brez dovoljenja po- licije ne sme zapustiti tržaške občine, pod katero spada tudi Prosek. Vsi kaznovani so bili člani cerkvenega pevskega zbora.

Tako naokrog

Človek, ki ima cel božji dan čas za pohajanje in za postajanje, vidi tudi v Ljubljani lahko mar- šičke, kar je pogleda ali celo premišljevanja vred- no, čeprav trdijo sovražniki in nasprotniki Ljub- ljane, da je ta dolgočasna in pusta vas, kjer se nič ne zgodi in nič ne vidi in nič ne sliši.

Posebno ob nedeljah in praznikih se Ljubljana in Ljubljani kažejo v vsem svojem sijaju. Dopol- dne so ulice, ceste in trgi polni lepo oblečenih ljudi, popoldne pa je Ljubljancem polna vsa ljub- ljanska bližina in daljna okolica. Lepo oblečeni ljudje se pozdravljajo, se drug drugemu prikla- njajo, tupalam se vjameta dva tudi bolj jezna po- gleda, a ne za dolgo: mrke oči se kmalu zopet v- sjane in ljubljanska arca so kmalu zopet vesela novih pozdravov in novih poklonov.

Posebno lepi pa so nedeljski in prazniški ve- čeri v ljubljanskih gostilnah. Gospodje krečmarji nosijo takrat sveže ovratnike, okrogle, gospodinje sveže predpasnike, osebe sveže stranske kodre, ljudje pa s pepelom in milnico sveže očistene pra- ste in pravega zlata.

Ta sijaj in blask uklamja tudi najbolj trde go- stilničarske hrbe in najbolj ponočno osebo na po- nižne poklone tako imenitni gospodi, ki menda v zahvalo za izkazano ljubaznost hvaležna odklanja tižol s čebulo ali pa dopoldanski golaž, za večerjo, in naroča navadno skaj boljše, pa magari so to ostanki — od sobote. Glavno je, da se pokazeš, da si! Nekaj pence mora biti, čeprav ta ponos dostikrat ni daleč od — baharije in precej prazne- ga čepa...

Neko nedeljo zvečer pa so imeli nekod v Ljub- lani le prav posebno svenzacijo. Ljudje, ki so

Alojzij Mihič je konfiniran v Ljuria Superio- ru, provinca Potenza, 142 km od Potenze. Kraj je 452 m nad morjem in ima kakih 5000 prebivalcev. Anton Mihič in Jožef Škabar sta konfinirana v Mar- sejo Nuovo (Potenza), 61 km od Potenze, 865 m nad morjem. Viktor Bukavec in Milko Cibic sta v Mon- temurro (Potenza), 96 km od Potenze, 723 m nad morjem.

Župni upravitelj Josip Vidan in Kringa v letri je bil 6. decembra klican na policijo v Puli, kjer so mu dali »diffidico«, to je svarilo radi tega, ker pridiguje in katehizuje po hrvaško. Zahtevajo od njega tudi, naj odstrani hrvaški napis na križevem potu ter ga nadomesti z laškim. Kringa je čisto hrvaška župinja.

G. Pravoslav Filipič, 70 letni upokojeni žup- nik, ki biva v Lindaru in proviziorno upravlja ta- mošnje župnijo, je pod policijskim nadzorstvom.

Zaprli so nekaj fantov iz Boljuna na ovadbo domačega Judeža, češ, da so v gostilni v Krogah v nedeljo, 9. decembra peli prevratne pesni.

Napoleon ni mogel trpeti filozofa N. in tega tudi ni skrival. Ko ga je nekoč v družbi srečal, mu je pokazal hrbet.

Filozof se je pa kljub temu drznil nagovoriti cesarja: »Vesel me, Velikanstva, da morem ugo- tovit, da ljudje, ki trdijo, da me sovražite, ni- majo prav.«

Napoleon nevoljno: »Kako to?«
Filozof: »Saj je vendar znano, da sovražniki nikdar ne pokažejo hrbita.«

Učitelj: Povej mi stavek v preteklem času.
Učenec: Moj oče je kupil zlato uro.
Učitelj: Prevedi stavek v sedanjici čas.
Učenec: Zlata ura je v zastavljalnici.

Šef: »Jaz sem oglašil v časopisu, da potreb- jem močnega človeka, si-li ti tak?«

Mladenič (ki se je potoval za razpisano služ- bo): »Mislil, da sem. Vse druge, ki so se tukaj zbrali, da dobe to službo, sem pometal čez prag.«

bili v prav živahnem razgovoru in prav dobre vo- lje, so kar nenadoma utihli in začeli stikati glave za nekim gospodom, ki je dostojanstveno pre- svajal svoje noge v poseben sobo. Krečmar se mu je daleč odmaknil in se globoko priklonil, strežalka pa se je bližala z nekakim pustim strošnim miz, za katero se je vesedel mogočni gospod. In ko je začel gospod naročevati, je vladala na vseh obrazih napeta pozornost: vse oči so bile zamaknjene v eno samo točko, vse ušesa so bila napeta in vsa usta na strežaj odprla: vse je čakalo, kaj bo.

Gospod je naročil, potem pa užival razne ku- hinske blage. Pa nič posebnega.

Svet se je počasi pomiril, potem pa je šlo tiho od ust do ust: Gospod, milijonar!

Jaz do takrat še nikoli nisem videl pravega »milijonarja«. Tudi razumeti nisem mogel nikoli, kaj naj bi to bilo. V šoli sem se pač učil, da je milijon številka, navadna številka. Zapišeš »1« in tej »1« pritakneš še 6 ničel — toliko jih je menda pa milijon in za milijonarja ravno dovolj — p je milijon skupaj, tisti pravišnji milijon, ki vzbuja v ljudih toliko svetlega strahu; samo tega ne vem, ali pred ničlami ... ali pred — človekom. Meni se zdi, da pred ničlami!

Gledal sem namreč tistega »milijonarja« precej dolgo, pa nisem opazil nič posebnega na njem. Plešo je imel kakor jaz, oči in usta in nos je tudi imel, pa roke in noge je imel — kakor vsi drugi ljudje. Kočke mesa je rezal z nožem in jih nabiral na vilice in nosil v usta, dokler je šlo. Ko pa je imel dovolj, je položil vilice in nož na krožnik in sedel mirno za mizo naprej kakor drugi ljudje...

Kaj je torej milijon? Kaj pomeni »milijonar«? Nič! Jesti ne more več kakor more, piti tudi ne, na 17 posteljah hkrati tudi ne more spati — kaj torej? In vendar ljudje pripisujejo svoja kolena

Od barbarskih plemen v Sahari prebivata na največjem področju plemeni Tuaregov in Tibbu- lev (ednina od teh imen se glasi Targi in Tedetu). Ti dve plemeni sta od vseh najzanimivejši, zlasti po svojih begah in običajih. Pripadniki obeh ple- men so znani kot silno krvoločni. Nobena kara- vana, ki zalde skozi njihovo ozemlje ali vsaj mimo, ni varna pred njimi. Neusmiljeno pobijejo vse, kar jim pride pod roke, blago in dragocenosti pa uplenijo.

Posebnost teh dveh barbarskih plemen je, da pri njih bodijo ženske razkritih obrazov, dočim se moški do oči zavijajo v takozvani »litam«. Tega pa ne delajo iz kakšnih zdravstvenih razlogov, ampak iz verskih razlogov. Zavijajo se celo po- noči, ker verujejo, da ponoči duša zapusti telo in da pridejo ponoči vse človeške duše na sestanek. Zaradi tega je zelo nevarno ponoči prebuditi Tu- arega, ker mislijo, da se s tem prepreči duši pot nazaj v telo in s tem povzroči človekovo smrt.

Kljub temu, da sta ti dve plemeni znani kot eni najbolj krvoločnih, kar se jih potepa po sa- harski puščavi, imajo vendar družinsko in dru- žabno življenje na razmeroma precej visoki stop- nji. Glede otrok obstoja pri njih materinsko ne očetovsko pravo. Če je bila mati otroka plemkinja, bo plemenita vsa njena deca, čeprav je oče samo navaden Tuareg ali celo suženj. Če pa je mati sužnja, ostanejo vsi njeni otroci sužnji, čeprav je oče plemič. Ženske so pri Tuaregih in Tibbujih povsem enakopravne z moškimi. Pri drugih bar- barskih plemenih se žene kupujejo, love in naj- večkrat se zgodi, da žena vidi prvič svojega moža šele po poroki. Pri teh dveh plemenih pa se fant in deklica lahko svobodno menita v teh rečeh. Lah-

Tuareška princezinja — pravi saharso-arabski tip

ko se shajata, toda sestanku mora zmerom pris- tosvovati kakšna starejša še poročena ženska. Šele, ko se deklica in fant prepičata, da sta ustvarjena drug za drugega, se lahko poročita. Morala v za- konu pa je pri teh plemenih zelo na nizki stopnji. Obema zakoncem je dovoljeno varati svojega dru- ga in za ženo celo pomeni čast, če ima mnogo če-

Sodnik in volovski jezik

Angleški kralj Henrik VIII. je nekoč na lovu začel in je opoldne prišel v vas Reading. Lačen je šel v hišo vaškega sodnika, katerega je prosil, naj mu da kaj jesti in piti. Sodnik, ki ga je enkrat za navadnega lovca, ga je prišerno sprejel in mu po- stavil na mizo volovski jezik ter čašo piva. Kralj je jedel z velikim tekotom, sodnik pa je rekel: »Sto funtov sterlingov bi dal, če bi mi volovski jezik šel tako v slast kakor vam.«

Čez teden dni je bil sodnik poklican v Lon- don, kjer so ga brez zaslusanja vložili v zvor. Osem dni je dobival samo vojo in kruh. Deveti dan pa so mu prinesli volovski jezik in čašo piva. Jelnik se je temu začudil, vendar pa mu ječar na njegova vprašanja ni hotel ničesar odgovoriti. Sod- nik je začel zesti volovski jezik, ki mu je po osem- dnevnem stradanju izbornu teknil.

Naslednji dan so odprla vrata in v celico je sto- pil Henrik VIII.: »Jaz sem vaš zdravnik,« pravi kralj začudenemu sodniku »Jaz sem oziroml vaš žolodec. Izplačajte mi sto funtov, katere ste sami odložili, sicer boste ostali do smrti tukaj.«

Sodnik je izplačal kralju zahtevano vsoto in zapustil London. Kaj je pa mislil o kraljevi hva- ležnosti, tega nam povest ne pove.

Ni se zadel

Znani romanopisec Aleksander Dumas se je na nekom banketu spri s konjeniškim častnikom. Pre- pir se je končal s tem, da je častnik pozval pisat- elja na dvoboj s pištolo. Ker sta bila oba iz- vrstna streleca, je neko predlagal, naj se dvoboj raje izvrši na ameriški način. Kdor izgubi, se mora

pred to žudežno besedo skoraj kakor pred Bo- gom... Če pa v kakšni banki zagrim, je vse glo- rije konec! To se pravi, da se svet ne klanja člo- veku in človeškemu dostojanstvu, ampak samo ničlami — kolikor več ničel, toliko globlji so po- kloni...

Pa pustimo milijonarje z njihovimi 6 ničlami v miru — za nas, navadne ljudi sta ob potrebi že dve ničli dovolj — pa se ozirom rajši nekoliko po- drugih ljubljanskih predpustnih zadevah.

Za letošnji predpust se v Ljubljani vpletali neko posebno novost: začeli so kuhati neke vrste juho, o kateri pravijo, da je za navadne ljudi kar neprebavljiva; prenašajo jo lahko sami trdni že- lodci. Te dni so jo kuhali v ljubljanski kazini. Jaz sam sicer nisem bil navzoč, pa bi mi je pripo- vedoval o tej kuhni moj dober prijatelj prav zani- mive reči. Ta mi je povedal, da so se zbrali ugled- ni gospodje in vplivni možje iz vseh krajev naše milo domovine okoli velike zelene mize, na mizo pa so postavili kotliček z vodo. V kotliček so na- metali več kosov mesa vseh vrst: nekaj govedine, nekaj avinjevine, nekaj teletine, tako da je bilo za- stopano skoro vse domače živalstvo. Predno so pa meso nometali v kotiček, so ga drgnili s česnom in s čebulo in ga izpirali z lesimom ker je zaradi dolge lege že začelo nekoliko smrdeti, pa bi bilo le škoda, če bi smrdela še juha — oh, juha, ki je tako dobra, posebno za ljudi, ki se čutijo že bolj stare in slabotne. Ko je bilo to delo storjeno, so podžgali pod kotličkom ogenj, da je voda začela vreti. Kotiček boli na je vrel v kotičku in okoli kotička, toliko večji mehurji so se začeli spuščati na površini. Napihnjeni mehurjevi se rinili na površje toliko, da jih ni bilo mogoče prešteti, bil pa je eden bolj umazan kakor drugi. In kotiček boli je kren v kotiček bobnal, talba več umazanije se je zrostilo na juhi, ki je začela pomaloma tudi že

Mladi Tuareg — vojak, ki ima vedno na pol zakrit

stilec. Ta običaj je eden od glavnih vzrokov pro- padanja in izumiranja teh dveh plemen, kajti za- radi tega nemoralnega življenja zelo razsajajo med njimi spolne bolezni. Poleg tega pa so Tuaregi še strašni umazanci, ki se nikdar ne umivajo. V tem oziru so pri njih zdravstvene razmere nemorne.

Po veri se prištevajo mohamedlancem, čeprav je njihova religija daleč od Allahove in ji v maršnem celo nasprotuje. Tuaregi ne poznajo ne- benih molitev in Meka z Mohamedovim grobom jim je deveta briga. Muslimanske verske oblasti so si že ponovno prizadevale, da bi ti dve plemeni spravile v pravo Allahovo vero, toda doslej brez- uspešno.

Samo eno obredno svečanost poznajo Tuaregi. Ob polni luni se zbere k molitvi vsi. Tedaj molijo za svojo srečo, dvigajo svoje roke k mesecu. To je ostanek vere njihovih prednikov, ki so poznali kot edino božanstvo mesec. Da se ljudstvo ne od- vrne od te davne vere, skrbje številni čarovniki, ki od tega dobro živijo in se zaradi tega na vse kriplje upirajo vsakršni novotariji, ki bi jo hoteli kdo uvesti na verskem področju.

Kakor že rečeno, so Tuaregi in Tibbui raz- bojniški plemeni, ki poleg karavan napadajo tudi črneke naselbine, ker rabijo črne sužnje. Tuareg smatra »umreč« za največjo sramoto, delati na polju. Vse to delo opravljajo sužnji, s katerimi pa še nekam človeško postopajo. Pred desetletji sta se plemeni bavili s trgovino s sužnji, danes pa je ta trgovina omejena samo na znoter.

Tuaregi so visoki in koščeni ljudje, ženske pa so nasprotno že v rani mladosti debele. Ženske se rade lišpajo, zlasti jim je pri srcu šimbioli bela koža na obrazu, ker lo smatrajo kot znak plemstva.

sam ustreliti. Oba nasprotnika sta prišla na ta predlog. Dumas je vlekel prvi in — izgubil.

Vetel je, ne da bi trenil z očesom, in se po- slovil od svojih prijateljev in znancev, ki so mu, ko so se zavedli, zaman skušali dokazati, da bi bila največja neumnost, če bi se res ustrelil. On se pa ni zmenil za njihove besede, marveč je stopil tudi k svojemu nasprotniku in se tudi od njega poslovil. Nato je krepkih korakov odšel v zadnjo sobo in zaprl vrata za seboj.

Nekoliko časa je vladala globoka tišina. Na- enkrat počil strel. Dva najboljša pisateljeva prija- telja sta z bolestim vzklikom pobitela v zadnjo sobo. Ta čas so se pa že odprla vrata in venkaj je stopil Aleksander Dumas resnega obraza, držeč v roki pištolo, iz katere se je že kadilo.

Pomislite, gospoda, bil sem tako srečen, da se nisem zadel.

Nekaj časa so vsi molčali, nato se pa prišerno nasmejali. Vsi so obkrožili pisatelja, pri čem je tudi nasprotnik, objel Dumasa in mu dejal, da je najbolj pameten človek, ki je kdaj živel.

Brihtnost ga je rešila

Nemški filozof Kant se je redno vsaki dan sprehal po kónigsberskem dvorcu. Nekega dne pa nahajal nanj človek z nožem v roki in mu pravi: »Jaz vas moram zaklati!« Kant, ki je takoj spoznal, da ima pred seboj mearskega pomočnika, ki je znal, se je hitro znašel v nevarnem položaju in je odgovoril: »Motite se. Danes ni dan klanja, danes je torek, pri nas pa se kolje samo v ponedel- ljek in petek.« Takrat so bili namreč v Nemčiji določeni za klanje živine gotovi dnevi. Norce je za- čudeno pogledal filozofa in mirno odšel. Tako bi Kant ekoro postal žrtev norca.

smrdeti. Takrat pa je pristopil h kotličku mož, ki je dejal, da se na kuhanje juhee najl- razume, pa je vzel v eno roko zajemalko, v drugo pa pre- celjko in je prišel zajemati in precejati. Najprej je precejil najbolj napihnjene in najbolj umazane mehurje in jih odrgel v posebno posodo, potem pa vedno manjše in manjše mehurčke, dokler ni bila juha čista. Nato je pa poklical gospode k mizi in jih povabil, naj pokusijo. Takrat pa se je zgodilo predpustno čudo: nihče od gospodov ni počutil čiste, čeprav še nekoliko smrdljive juhee ampak vsi so začeli zajemati umazano in napihnjeno me- hurje, ki so se v svitu lepega zimskega sonca le- ketali kot mavrica od samega blata... Čisto juho so pa postavili na stran, naj se okusi, mehurjasto žoljro so pa hvalili kot neko posebno ljubljansko posebnost.

Posebno ljubljansko posebnost so pripeljali te predpustne dni tudi v ljubljansko bolnišnico. Zdrav- niki so bolnika pretovarjali, merili, ogledovali in obračali na hrbet in na trebuh, pa nič. Dali so ga na rentgen, da bi kaj videli, pa zopet nič. Mož je pa ašokal in stokal, lenko ga v želodcu pika in ru- ka in čuka in trga in žge in pali, da mu ni več ob- stanka. Pa so mu dali nekakega olja, da bi šlo kaj od njega, pa zopet nič. Tako so poskušali možu olaj- šati njegovo žolodčno gorle z vsemi sredstvi, pa vse ni nič pomagalo, dokler se ni star in izpušen zdravnik nebesa domlel: »Gospodje tovariši, kaj pa, če je bolnik svojo besedo poln?« In glej čudo: kakor hitro je bolnik to ališal, je jadno pobegnili a postelje od same aramote... Sodaj hodi mož tako naokrog s svojo besedo v želodcu, ampak ni- komur ne razvede svoje bolečine — kar tudi ni treba, ker vsi ljudje vedo, kaj mu je.

Pa naj še kdo reče, da Ljubljana nima sven- zacije. Ima jih, ima, in še kakšne, posebno pred- pustne!

Nedeljski sport

Skakalne tekme v Mariboru

Lepi uspehi - Dosedanji rekord zrušen - Zanimanje občinstva

Maribor, 20. januarja.

Ze dolgo nismo imeli v Mariboru take zime, kakršna je letošnja. Dočim naši najlepši zimsko-sportni predeli na Gorenjskem tako rekoč stradajo snega, ga imamo v Mariboru v izobilju v najbližji okolici, tako da nam niti ni treba hoditi na Pohorje. Tako smo mogli letos v Mariboru v najlepšem redu izvršiti skakalno prvenstvo Mariborske zimskosportne podzveze na domači skakalnici pri Betnjava, dočim smo morali druga leta termin skakalnih tekem preseljavati z enega tedna na drugi in na skakalnico voziti sneg. Kljub skorajšnemu pričetku slovenskega smučarskega prvenstva so bile današnje skakalne tekme v Mariboru eden glavnih dosedanjih zimskosportnih dogodkov in je vladalo zanje izredno zanimanje. Prijavilo se je 16 tekmovalcev, nastopilo pa jih je 13.

Tekme so se pričele ob 14. Iz Maribora so vozili v Betnjava avtobusi, ki pa se jih je posluževalo le maloštevilno občinstvo, ker je večina odšla k skakalnici na smučeh. Sele današnje tekme so namreč pokazale, kako ogromen je razvoj smučarskega sporta v Mariboru. Nekaj tisoč smučarjev je prisostvovalo tekam in so bili daleč v višini nad civilisti, ki so prevladovali do lanskega leta. Snežne razmere na skakalnici so bile idealne. Vodstvo MZSP je poskrbelo, da je bil sneg dobro steptan. Včeraj so na zaletno ploskev in na doskočno strmino se nametali v znatni debelini snega, tako da se je danes v krasnem polpodanskem vremenu nudila tekmovalcem idealno pripravljena skakalnica, na kateri so lahko pokazali svojo umetnost.

Vodstvu tekem, ki so ga tvorili predsednik MZSP Miloš Gnuš, tehnični vodja Lampret Aljančič, Forstnerič ter sodniki Aljančič, Parma in Vetrli, se je pred pričetkom tekem predstavilo 13 tekmovalcev. Določeni so bili trije skoki v konkurenci z dvetretjinskim zaletom in dva propagandna skoka s polnim zaletom.

Kot prvi se je pognal v zrak Celjan Križanič (SPD, Celje), ki je prišel po lepem skoku srečno na 20 m. Drug za drugim so nato sledili ostali tekmovalci v kratkih presledkih. Pokazala se je sicer znatna razlika med ljubljanskimi in gorenjskimi tekmovalci na eni strani ter mariborskimi tekmovalci na drugi strani. Od Mariborčanov sta bila enakovredna Gorenjcem in Ljubljancem le izvrstni Jurčič in dr. Lettner, v njun razred pa je spadal tudi Celjan Križanič. Pa tudi ostali mariborski tekmovalci so pokazali precej znanja, še več pa volje in poguma. Je to mlad naraščaj, ki še veliko obeta. Ti mariborski fantje bi rabili le manjšo skakalnico, na kateri bi si najprej pridobili popolnejše tehnično znanje. Občinstvo je z izrednim zanimanjem spremljalo potek tekmovalcev in ni štedilo s priznanjem. Zanimanje se je še stopnjevalo po zaključku konkurence, ko so začeli tekmovalci izvajati propagandne skoke s polnim zaletom in so napovedali borbo dosedanjemu rekordu skakalnice, ki ga je postavil leta 1933 Norvežan Gutormsen s 34 metri. In res so se drzni tekmovalci že v konkurenci približali rekordu. Pribošek je skočil 32 metrov, izven konkurence pa je prvi prišel Cop preko dosedanjega rekorda s skokom 36 metrov. Njegov skok je izval viharno navdušenje, ki se je pa še stopnjevalo, ko se je Pribošku ob zaključku tekmovalca poredil krasen skok v daljavo 38 metrov. S tem skokom se je Pribošek skoraj dočel približati absolutno možni dolžini skoka, ki je preračunan za mariborsko skakalnico s 45 metri. Njegov uspeh je torej res zavdijl in bi bil najbrž še lepši, če bi imeli naši skakalci več priložnosti za vajo. Z malenkostnimi popravki pa bi se gotovo dali doseči na skakalnici skoki do 50 metrov.

Ob 16 so se tekme končale. Žirija je določila sledeče rezultate:

1. Franc Pribošek (SK Ilirija, Ljubljana), najboljši skok 32 m, 180,8 točk; 2. Albin Jakopič (SK Dovje-Mojstrana), najboljši skok 31 m, 173,8 točk; 3. Karel Klančnik (SK Ljubljana), 29 m, 161,4 točk (Klančnik je bil najmlajši tekmovalce); 4. Edo Beve (SK Ljubljana), 27 m, 149 točk; 5. Herbert Jurčič (M. S. K.), 28 m, 146,9 točk; 6. Franc Cop (SK Ilirija), 32 m, 141 točk; 7. Vladimir Bručar (SK Ilirija), 24 m, 129,7 točk; 8. Hans Heller (SK Rapid), 26 m, 129,4 točk; 9. Faust Križmanič (SPD Celje), 29 m, 127,8 točk; 10. Egon Lettner (SK Rapid), 25 m, 123,5 točk.

Za prvenstvo Mariborske zimsko-sportne podzveze so se pa mariborci:

1. Herbert Jurčič (MSK), 2. Hans Heller (SK Rapid), 3. Faust Križmanič (SPD Celje), 4. Egon Lettner (SK Rapid), 5. Franc Pobežin (MSK), 6. Anton Berlek (SK Železničar).

Občinstvo je bilo s prireditvijo zadovoljno. Zlasti je pozdravilo znano vstopnino. Bila je to prva velika sportna prireditev z minimalno vstopnino in bi pripravili tudi drugim sportnim ustanovam, da bi sledile zgledu MZSP. Blagajne so vzorno poslovale pod vodstvom Goluboviča.

Zvečer je bila v hotelu Orel v navzočnosti predstavnikov mariborskih oblasti svečana razglasitev rezultatov in razdelitev častnih daril. Pokal zmagovalca je prejel Pribošek.

Slalom dvoboj Celje: Zagreb 23.36:24.53

Lep uspeh Celjanov - Zmaga Zagrebčanov zaslužena

Zagreb, 20. jan. Za današnji dvoboj med najboljšimi celjskimi in zagrebškimi smučarji je vladalo že dolgo veliko zanimanje. Vendar je število današnjih gledalcev presegalo vse pričakovanje. Nad 200 smučarjev je prisostvovalo današnjim tekam v Velikem Dolu pri Somoboru. Tekme je priredila zagrebška zimskosportna podzveza, sodelovali so pa člani vseh klubov, ki gojijo zimsko sporte. Proga je bila izpeljana od Ptičjega vrha do podnožja Velikega Dola v višini 450 do 500 metrov, nagibnost za 30 stopinj. Na progi je bilo postavljenih 17 vrat, ki pa niso bila zastavljena s zastavicami, temveč s palicami, kakor so to lani uvedli v Švici, ter je bilo s tem delo olajšano.

Tekmovalo je po 15 tekmovalcev na vsa-

ki strani, resnih še posebej izven konkurence. V prvi vožnji so bili najboljši: 1. Jelen (Celje) 46,02, 2. Levačič (Zgb) 47 sek., 3. Metrov (Celje) 47,1, 4. Jurčič (Zgb) 47,2, 5. Zingerlin 48,1.

V drugi vožnji je bil najboljši Mejavšek (Celje) v najboljšem času dneva 40,4 sek., 2. Jelen 41,4, 3. Mirkic (Celje) 46, 4. Jurčič 46.

V končnem placementu je zmagal Zagreb s 23.36 proti 24.53. V placementu posameznikov je bil prvi Jelen (Celje) 1:28,1, 2. Mejavšek (Celje) 1:30, 3. Kaušič (Zgb) 1:31,2, 4. Jurčič (Zgb) 1:33,2, 5. Metrov (Celje) 1:34,2, 6. Zingerlin 1:36,2. Ta šestorica je dobila lepo darila.

Umetno drsanje v Zagrebu

Lep nastop slovenskih prvakov

Zagreb, 20. jan. Včeraj ob 18 in danes dopoldne ter popoldne se je vršilo tekmovalstvo v zaključnem prvenstvu juniorjev zagrebškega drsalnega društva »Kraljica Marija«. Na povabilo zagrebških sportnikov se je odzvala ljubljanska Ilirija ter poselala za nastop svoja najboljša tekmovalca Emanuela Tuma in Aučina ter juniorskega državnega prvaka Serneca. Državni prvak Schwab je bil videti pri sobotnem nastopu nekoliko nerazpoložen, vendar se je danes popravil. Posebno so ugajali njegove kombinirane nizko-visoke piruete in Engelmannovi skoki. Boljši je bil Tuma, ki je briljiral v piruetah in skokih, za kar je že bil burno priznanje. Sodeč po njegovem današnjem nastopu moremo v njem iskati novega državnega prvaka, ako ne bo zopet odpovedal v obveznih ho-

kih. Aučin je izvajal lepe like meseca, Axel-Bulsenov skok in drugo. Mladi Sernec je naša nada. Njegova izvajanja so zadivila stehernega. Vsem se pozna, da so imeli letos še malo priložnosti za vajo. Nihče ni izvajal sestavljenih vaj, vsi so bili bolj »ex abrupto«. Do državnega prvenstva, ki bo 9. in 10. februarja v Ljubljani, bo treba to popraviti. Klusko prvenstvo gori omenjenega kluba si je osvojil v umetnem drsanju Sidler Anton s 5,33 točkami pred Stipetičem s 5 točkami. Oba kažeta napredek. Prvakinja juniork je König Doli s 5 t. V prostem teku na 50 metrov je bil prvi Stipetič pred Sidlerjem. Tekmam je prisostvovalo številno občinstvo, med drugimi tudi predsednik Zveze sportnih zvez dr. Hadžić. Drsalno društvo je s to prireditvijo otvorilo drsalno sezono v Zagrebu.

Ilirija:Hermes 3:1 (0:1)

Na igrišču Ilirije na Stadionu se je včeraj odigrala finalna nogometna tekma za pokal, ki ga je razpisala SK Ilirija. Igrišče je pokrivala za ped debela snežna odeja, ki je onemogočala normalen potek igre in stavljala na igralce velike zahteve glede vztrajnosti. Tu je moral plačati svoj obolus Hermes. Njegovi igralci niso mogli izdržati tempa prvega polčasa, kar je Ilirija izkoristila in tekmo odločila v svojo korist.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah:

Ilirija: Herman — Franzot, Buljevič — Unterreiter, Sočan, Žitnik — Ribar, Lah, Zupančič, Doberlet, Hörtnar.

Hermes: Oblak — Klančnik, Košmerlj — Ferjan, Košenina, Kretič — Derenda, Brodnik, Primar, Petelin, Kariž.

Takoj v začetku igre je bilo opaziti, da Ilirija s svojim nasprotnikom ne bo imela lahkega posla. Hermožani so vzporedno nekaj nevarnih napadov, ki pa jih je ustavil dobro razpoloženi vratar Ilirije. Iliriji se nudi prilika, da z enajstmetrovko doseže gol, toda Lah pošlje žogo čez prečko. Sledi nevaran napad Hermosa, Kariž ostro strelja v kot, Herman v padu brani, a Petelin iz neposredne bližine pošlje žogo v gol. Med izmeničnimi napadi konča prvi polčas.

V drugem polčasu napne Ilirija vse sile, da izvojuje zmago, kar se ji tudi posreči. Takoj v pričetku Hörtnar iz bližine izenači. Kmalu nato Lah iz teže pozicije s preciznim strelom doseže vodilni gol. Sledi izključitev Brodnika in Franzota, slednjega po nepotrebnem. Hermes si prizadeva, da rezultat izenači, kar pa se mu zaradi vrzeli v napadu in izčrpanosti igralcev ne posreči. Slednjič

postavi Lah z lepo plasiranim strelom končni rezultat.

Od igralcev Ilirije se ni nihče posebno odlikoval. Obramba je zadovoljila, zlasti Herman v голу. V krilski vrsti je neumorno, dasi ne vedno uspešno zaigral Sočan, prav tako tudi Žitnik, dočim je Unterreiter po stari navadi zanemarjal krilo, radi česar gre edini gol na njegov račun. V napadu je zadovoljil samo Lah in tudi ta šele proti koncu igre.

Pri Hermosu je zadovoljil Klančnik v obrambi, dočim je Oblak zakrivil prvi gol. V krilski vrsti je neumorno delal Košenina, ki je še vedno stebel hermožanskega moštva. Napad je mnogo izgubil z izključitvijo Brodnika, ki je bil, dokler je igral, graditelj skoraj vseh napadalnih akcij svojega moštva. Zadovoljili sta tudi obe krila.

Sodnik g. Jordan je z nekaterimi izjemami sodil dobro.

Na neki lokalni železnici se je potnik pritožil sprovedniku, da vlak silno počasi vozi.

»Če vam je naša železnica prepočasna, tedaj izstopite in nadaljujte svojo pot peš,« mu odvrne sprovednik užaljen.

»Ne, tako hudo se mi pa ne mudi,« odgovori potnik.

Trgovci, ki se je podal na daljše potovanje, je prošil svojega odvetnika, naj mu brzojavno sporoči izid procesa, ki je bil naperjen proti njemu. Nekega dne je odvetnik brzojavil: »Pravica je zmagala,« nakar mu je trgovec brzojavno odgovoril: »Vložite priziv!«

Garmisch-Partenkirchen - pozorišče IV zimske olimpijade

GARMISCH-PARTENKIRCHEN.

kjer bodo prihodnje leto IV. zimske olimpijske igre. Pretekli teden so se pa pričele velike zimsko-sportne prireditve Nemčije, katerih se udeležujejo tudi drugi narodi, zlasti Norvežani. Končale se bodo 3. februarja. — Posamezne številke pomenijo: 1. Slalom. 2. Tekmovalna proga za tek. 3. Drsalnišče. 4. Olimpijski smučarski stadion. 5. Drsalnišče. 6. Olimpijski drsalni stadion. 7. Žična železnica. 8. Organizacijski odbor. 9. Olimpijska proga za bob. 10. Proga za smuk. 11. Žična železnica. 12. Bavarska železnica na Zugspitze.

Malo več kakor v eni uri se pripeljemo z električnim brzovlakom iz glavnega mesta Bavarske proti jugu, kjer nas pozdravi najvišja gora Nemčije, Zugspitze, ki je visoka skoraj 3000 metrov (točno 2966 m). Na vznožju tega pogorja se razprostira lepa pokrajina, krasna dolina in nekako v sredini leži kraja Garmisch in Partenkirchen, kjer se bodo odigrale prihodnje leto svetovne zimske olimpijske igre. Letos se pa pravkar vršijo nemška prvenstva kot nekaka predpriprava za prihodnje leto. Z letošnjimi prireditvami bočejo Nemci preizkusiti svoje naprave, na katerih se bodo prihodnje leto merili najboljši sinovi vseh sportnih narodov sveta. V tem letoviškem kraju je ne-

glavno pozorišče smučarskih prireditev pa bo vsekakor smučarski stadion na Gudibergu. Na veliki olimpijski skakalnici je preteklo nedeljo dosegel Norvežan Soerensen nov rekord na tej skakalnici s skokom 84 m. Skakalnico so preizkusili najodličnejši skakalci sveta, zlasti Norvežani z Birger Runodom na čelu. Za olimpijske igre je mednarodna smučarska zveza na predlog nemškega olimpijskega komiteja dovolila, da bodo smučarji tekmovali ločeno izvajati skoke na dveh skakalnicah. Medtem ko je velika olimpijska skakalnica določena posebno za skoke, se bo izvedlo na zraven se nahajajoči mali olimpijski skakalnici, ki je zgrajena po vzoru holmenkollnske, tekmovalne v

V Garmisch-Partenkirchenu že prav pridno trenirajo. Na sliki vidimo sportnike, ki se pripravljajo za sankalne tekme (bob).

broj hotelov in vsega komforta je najti dovolj, vendar ne manjka tudi takih vasic krog in krog, ki dajejo pokrajini njen pravi značaj.

Garmisch-Partenkirchen je pripravljen za svetovne olimpijske leto. Vse naprave so v najlepšem redu in večina je že tudi preizkušenih od mednarodnih »kanonov«, ki se nahajajo točasnno v teh krajih. Kajti nemški in tudi nekateri inozemski sportniki so začeli že dni tekmovali na vseh olimpijskih prostorih. Če pogledamo posamezne naprave, dobimo naslednjo sliko:

Olimpijsko drsalnišče so začeli graditi že lanske poletje. Nahaja se poleg glavnega kolodvora v Garmisch-Partenkirchenu in meri 30×60 m ter je zgrajeno po načrtih arhitekta H. Osterja iz Garmische. Glavna tribuna, ki ima izredno lep razgled na planine, je pokrita. Na vzhodni strani se nahaja 18 m visok stolp, s katerega je lep razgled po vsej ledeni ploskvi in ki daleč naokrog opozarja, da se nahaja tu olimpijsko drsalnišče. Tu se bodo vršile tekme v umetnem drsanju in ho-

keju. Za hitrostne drsalce je preskrbljena 400 m dolga proga na tako zvanem Riessersee-u, in sicer na najširšem delu jezera. V notranjosti proge sta še dva prostora za hokej na ledu, da se bo v primeru potrebe razbremenilo umetno drsalnišče, o katerem smo pravkar poročali.

Skokih za kombinacijo. Start in cilj teka na 18 km, vztrajnostnega teka na 50 km, štafete 4×10 km in vojaških patrolnih tekem bo prav tako na stadionu. Na tribunah, ki se nahajajo okrog izteka obeh skakalnic, je prostora za 100.000 gledalcev.

Tekme v smuku in alamu bodo na tako zva-

nam Kreuzeck pogorju, ki leži 1700 m visoko. Proga za smuk ima približno 1000 m višinske razlike, s startom na Kreuzjochu (1719 m) ter s ciljem v dolini pri postaji Kreuzecker-Žična železnica (750 metrov). Za slalom so izbrali teren nad hausbergerjevo skakalnico, ker imajo iz prejšnjega leta dovolj izkušenj, da se prav na teh krajih lahko izbere dovolj primernih mest za določitev slalom-proge.

Tekme v bobu (sankalne tekme) bodo ob Riesserseeu. To so že preizkušeni tereni, na katerih so bile v zimi 1933/34 svetovne tekme v četvorinici. Naprave so pa v teku lanskega leta še spopolnili,

tako, da bodo za letošnje nemške in za drugoletne svetovne igre popolnoma odgovarjale.

Zimska olimpijada bo otvorjena v smučarskem stadionu, dočim je namenavajo zaključiti na umetnem drsalnišču. V kolikor bi se pa zime igre zaradi vremenskih nepravil ne moge izvesti na določenih stadionih, se bodo pa enostavno prenešle v višje ležeče kraje, za kar so podani vsi pogoji, kajti razne gorske železnice bodo lahko spravile tekmovalce in gledalce v te kraje.

Več tisoč Francozov pride v Jugoslavijo

V začetku meseca aprila pripravlja francoska turistična agencija »Tourisme Français« veliko krožno potovanje po Grčiji in Jugoslaviji. Potniki pridejo iz Pariza v Benčke, od tam pa se popeljejo s posebnim parnikom vzdolž naše obale. Francozi obiščejo Rab, Šibenik, Split, Hvar, Korčulo, Dubrovnik in Kotor, odkoder napravijo z avtomobili izlet na Cetinje. V Splitu se zadržijo en dan ter si bodo ogledali splitske zanimivosti, kakor Diklecijanovo palačo, Trogir itd.

V začetku meseca junija bo organizirano veliko 14 dnevno potovanje Francozov po Jugoslaviji z obiskom Oplenca. Ena skupina pride skozi Ljubljano, Zagreb in Belgrad in od tam na Oplenec, od koder nadaljuje potovanje v Južno Srbijo, nato pa se vrne čez Split v domovino, druga skupina pa gre skozi Split v Južno Srbijo, od tam na Oplenec ter čez Belgrad, Zagreb in Ljubljano v domovino. Računajo, da bo letos obiskalo Jugoslavijo več tisoč Francozov.

Poleg tega je že sedaj javljeno, da organizira nemško paroplovno društvo »Hamburg-Amerika Linie« veliko potovanje s parnikom »Milwaukee« po Sredozemskem morju. To potovanje se prične že prve dni meseca februarja. Parnik bo pristal tudi v Splitu in Dubrovniku.

Velik požar v Osjeu

V soboto je eksplodiral hotel v osješki rafineriji nafte »Ipole«. Ko so prihiteli osješki gasilci na lice mesta, je bil ogenj že pogašen. Pogasili so ga delavci sami in sicer s peskom. Škoda znaša okoli 200.000 Din in je krita z zavarovalnico.